

Шинкаренко Раїса Василівна

*к.е.н., доцент кафедри економічної теорії
та регіональної економіки Полтавського національного технічного
університету ім. Ю. Кондратюка
м. Полтава, Україна*

Корнилюк Анна Валентинівна

*к.е.н., ст. викладач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
Київського національного економічного університету
ім. В. Гетьмана
м. Київ, Україна*

РОЛЬ ВІТЧИЗНЯНИХ АГРОКОМПАНІЙ НА СВІТОВИХ РИНКАХ ПРОДОВОЛЬСТВА

Означені тенденції українського експорту агропромислової продукції, досліджено його товарну та географічну структуру.

***Ключові слова:** експорт агропромислової продукції, публічні агропромислові холдинги, джерела фінансування, регуляторні обмеження*

За даними Державного комітету статистики, частка сільського господарства в експорті у 2014 р. становила 30,9%, а найбільшими експортними продуктами були: зернові культури – 39%, у т.ч. кукурудза (20,1%); пшениця (13,7%); олійні культури – 23%; у т.ч. соняшникова олія (21,3%) [1]. Слід зазначити, що АПК має найбільшу експортну виручку. В умовах спаду виробництва та складної ситуації на валютному ринку, нарощування експорту агропромислової продукції може стати важливим чинником макроекономічної стабілізації.

Експортні процеси в АПК досліджують вітчизняні вчені Власюк О. С. [2], Кириленко І. Г., Дем'янчук В. В. [3], Мудрак Р. П. [4]. Проте вказані дослідження переважно мають макроекономічне спрямування, а натомість актуальним також є визначення експортних тенденцій та можливостей самих підприємств АПК.

Метою статті є вивчення останніх тенденцій в експорті агропромислової продукції.

Після значного приросту експорту в 2012 р., у подальші роки спостерігався спад за всіма групами продукції, окрім експорту олії, продукції тваринного походження. За підсумками 2014 року експорт продовольства скоротився на 1,8% порівняно з 2013 р.

Україна залишається в основному експортером продукції з низьким рівнем переробки – експорт продукції рослинного походження (насамперед зернових) складає 52%. При цьому готові харчові продукти займають незначну частину експорту (станом на кінець 2014 р. 6% від усього обсягу експорту).

Вивчення географічної структури експорту продовольства дозволило виявити наступні тенденції:

- зменшення частки країн СНД і Росії зокрема в експорті продукції. Проте ці країни залишаються основними при експорті готових продуктів харчування та продукції тваринницького походження. Так, у 2014 р. експорт вказаної продукції відповідно склав 50,8% (з них 18% до РФ); 51% з них (21% до РФ). Однак складно переорієнтуватися на нові ринки збуту виробникам молочної продукції та м'ясних напівфабрикатів;

- вітчизняні товаровиробники активно нарощують свою присутність на ринках Азії. Слід зазначити, що збільшення частки цього ринку спостерігається за всіма 4 групами товарів (готові продукти харчування, продукція тваринного та рослинного походження, олії та жири). Проте ключовим ринком Азія є для виробників соняшникової олії. В Азію експортують 68% від загального її обсягу;

- нарощення частки експорту до країн Європи у 2014 р. зумовлено тарифними преференціями та отриманням низки дозволів на експорт продукції вітчизняними підприємствами. Проте структура експорту свідчить, що мова йде переважно про продукцію низького рівня переробки. Так, наприклад, 66% експорту готової продукції у 2014 р. складає шрот. Провідною культурою, що експортується до Європи є кукурудза (45% від загального обсягу);

- скорочення обсягів експорту до країн Африки відбулося за рахунок зменшення продажу кукурудзи та соняшникової олії. Проте цей ринок залишається основним для експортерів пшениці (близько 50% у 2012-2014 рр.). А основною країною-імпортером є Єгипет (25-30% усього експорту пшениці за аналізований період);

- загальна диверсифікація експорту продовольства забезпечується концентрацією різних галузей продовольства на окремих ринках збуту.

Вважаємо, що подолання фінансових, регуляторних та організаційних перешкод сприятиме значному зростанню експортного потенціалу агропромислових компаній України. Подальша диверсифікація ринків збуту в умовах глобальної продовольчої кризи створить передумови для стабілізації платіжного балансу держави шляхом нарощення обсягів експортної виручки.

Список використаних джерел:

1. Сайт Державного комітету статистики. [Електронний ресурс]Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Власюк О. С. Фінансові аспекти розширення ринків збуту та стимулювання розвитку внутрішнього ринку в умовах запровадження зони вільної торгівлі з ЄС / О. С. Власюк // Фінанси України. – 2014. – № 4. – С. 46-60.
3. Кириленко І. Г. Перспективи вітчизняного АПК в світлі прогнозів світового ринку продовольства / І. Г. Кириленко, В. В. Дем'янчук // Економіка АПК. – 2015. – № 1. – С. 21-28.
4. Мудрак Р. П. Експорт українського продовольства: стан, тенденції, причини / Р. П. Мудрак // Економіка України. – 2014. – № 5. – С. 70-79.

JEL F15

Яцкевич Інна Володимирівна

*к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства
та корпоративного управління*

*Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова
м. Одеса, Україна*

ПАРТНЕРСЬКІ ВІДНОСИНИ МІЖ ОПЕРАТОРАМИ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Розглядається передумови формування партнерських відносин між операторами телекомунікацій та загальні тенденції розвитку телекомунікацій.

Ключові слова: альянс, оператор, партнер, телекомунікації.

Сьогодні вирішальне значення для підвищення конкурентоспроможності української економіки, розширення можливостей її інтеграції у світову систему господарства, формування сприятливого інвестиційного клімату, підвищення ефективності державного управління та місцевого самоврядування має розвиток телекомунікаційної сфери.

Всі сектори економіки і соціальне життя населення охоплені процесами зв'язку та інформатизації, які характеризуються проникненням інфокомунікаційних технологій у виробництво, управління, бізнес, освіту, медицину, культуру тощо. Рівень розвитку телекомунікацій визначає місце країни у світовому економічному, політичному та соціальному просторах.